

ವಡಗಲಜ್ಜಿ ಎಂಬ ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಪ್ರತಿರೂಪ

■ ಎನ್.ಆರ್. ಗಜು, ಕುಮಟಾ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವೈವಿಧ್ಯದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೈವತ್ವ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೈವತ್ವವೆಂದರೆ ವಡಗಲಜ್ಜಿ ಅಮ್ಮನವರು. ಭಕ್ತಿಯ ಭಾವನೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಈ ದೈವವು, ಕೇವಲ ದೇವಾಲಯದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ, ಜನರ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ವಡಗಲಜ್ಜಿ ಅಮ್ಮನವರ ಆರಾಧನೆ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅದರ ಇತಿಹಾಸ ತಿಳಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳಿಲ್ಲ. ವೇದ ಅಥವಾ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಈ ದೈವದ ಮಹಿಮೆ ಜನಪದರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆ. ದೈವತ್ವವು ಬದುಕಿನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಅರಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ. ಅಮ್ಮನವರು ದುರ್ಗೆ, ಕಾಳಿ, ಪಾರ್ವತಿ ಅವತಾರವೆಂದು ಭಕ್ತರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಶಕ್ತಿಯ ಆರಾಧನೆಯ ರೂಪ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಎರಡೂ ಅತೀ ಮುಖ್ಯ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರಾವಳಿ ಭಾಗದ ಮೀನುಗಾರರು, ಸಾಗರದೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡುವವರು, ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಈ ದೇವಿಯ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಕೋರುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವಡಗಲಜ್ಜಿ ಅಮ್ಮನವರು ಜನರ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ

ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೈವತ್ವವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಗಳವಾರ ಮತ್ತು ಶುಕ್ರವಾರ ಅಮ್ಮನವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತರು ದೇವಿಯ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಆರಾಧಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಹರಕೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆ, ವಸ್ತು, ತೊಟ್ಟಿಲು ದೇವಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಇವು ಕೇವಲ ವಸ್ತುಗಳ ಅರ್ಪಣೆಗಳಲ್ಲ; ಅದು ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾರವನ್ನು ದೇವಿಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದರ ಸಂಕೇತ.

ಆರಾಧನೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ವಡಗಲಜ್ಜಿ ಅಮ್ಮನವರನ್ನು ಸಂಚಾರಿ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೇವತೆಗಳು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಅಮ್ಮನವರು ಒಂದು ಊರಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಊರಿಗೆ ಗಡಿಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ, ಭಕ್ತರೊಂದಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಿರಸಿ-ಸಿದ್ಧಾಪುರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಈ ಯಾತ್ರೆ, ಕರಾವಳಿ ಭಾಗದ ಹಲವಾರು ಗ್ರಾಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಗಾವಳಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಲಯದ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾತ್ರೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರು ಸಹ ತಮ್ಮ

ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು, ಆಶೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೋರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಜನಕಥೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳ ಉಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ರೋಗಬಾಧೆಗಳು ಜನರನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸಿದಾಗ, ಭಕ್ತನೊಬ್ಬನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ ಪರಮಶಕ್ತಿ ಅಮ್ಮನವರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, 'ನನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ; ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಊರನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ವರ ನೀಡಿತ್ತು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ಉಗ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ರೋಗಗಳು ತಗ್ಗಿದವು ಎಂದು ಜನರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಅಮ್ಮನವರನ್ನು ಊರು ಕಾಯುವ ತಾಯಿ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

ವಡಗಲಜ್ಜಿ ಅಮ್ಮನವರ ಆರಾಧನೆ ಕೇವಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಂತಿಕೆಯಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳು, ಸಂಗೀತ, ಸಮೂಹಭಾವನೆ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದು ಸಮಾಜವನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಕಟ್ಟುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎಷ್ಟೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಇಂತಹ ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ. ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನವರಿಗೂ ಈ ಪರಂಪರೆ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. 'ನಂಬಿಕೆ ಇರುವೆಡೆ ದೈವತ್ವ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ; ಭಕ್ತಿ ಇರುವೆಡೆ ಬದುಕಿನ ದಾರಿ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ' ವಡಗಲಜ್ಜಿ ಅಮ್ಮನವರು ಕೇವಲ ದೇವತೆ ಅಲ್ಲ; ಅವರು ಜನರ ನಂಬಿಕೆಯ ಜೀವಂತ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ.

